

og saaledes som der er Udfigt til, at det fremdeles vil komme til at gaa, vil det være i højeste Grad stadeligt for vort Land. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. M. Hansen) yttrede forleden Dag ved en anden Sag Noget om, at jeg saae Spøgelser ved høi lys Dag; men dette kan jeg paa ingen Maade erkjende. Her ser jeg ikke Spøgelser; det er den nøgne og sande Virkelighed, som her staar for os, det er Lovgivningsvoerttet, som standes med Hensyn til gjennemgribende Forandringer, der i en lang Række af Aar, saa længe vi have havt en Forfatning, ere forlangte fra Folkets Side. Derfor tror jeg, at man maa fordrø, at Stillingen klæres, men dette kan jeg ikke se kan gøres paa nogen anden Maade end ved at vedtage den af Fler-tallet foreslaaede Dagsorden, og derfor slutter jeg mig til den.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Bajer) opfaste det Spørgsmaal — idet han først bemærkede, at det vilde være en overordentlig vanskelig Ting at finde det sande Udtryk for Folkets virkelige Mening —, hvor man bedre skulde finde den end ved en saadan Dagsorden. Dertil vil jeg svare, at jeg er enig med det ærede Medlem i, at det er vanskeligt i fuldeste Maal at finde, hvad der virkelig til en given Tid er Folkets sande Mening; men jeg tror dog, at man vil komme et betydeligt Skridt henimod at finde, hvad det er, naar man har en fuldstændig samstemmende Udtalelse mellem begge de to Thing, som ifølge Grundloven udgjøre Folkets Repræsentation. Den ærede Rigsdagsmand vil vist indrømme, at dersom han tænkte sig begge Thing i fuldstændig overveiede Samstemning, kunde man sige, at man der havde et anderledes fuldkomment Udtryk for, hvad der maatte kaldes Folkets sande Mening, end ved en Dagsorden, vedtagen under disse Forhold her i Thinget. Derimod vil jeg ikke sige, at det var givet, at ikke Historien kunde vise, at selv dette ikke var Folkets sande Mening; vi have oplevet Tilfælde, hvor det ikke var Folkets Mening trods en saadan Samstemning, men hvor der var en overordentlig stor Forskjel tilstede. Men vil man spørge, hvor man skal finde det, man vil kalde det fuldkomne Udtryk for Folkets Mening, saa kan man kun finde det ad den Vej, jeg berørte. — Den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) sagde, at det ikke kunde være Meningen, at man skulde have en Regering, for at den skulde modsætte sig alle Forslag, der kom frem. Deri er jeg ganske enig, og jeg tror neppe, at der vil fremkomme nogen Lovd. derom; men jeg kan derimod ikke være enig i, at det skulde være en Forseelse af Regeringen til en given Tid at modsætte sig flere og endogsaa en stor Del Forslag. Jeg

mener netop, at Regeringen i højeste Maade kan opfylde sin Pligt mod Landet ved at modsætte sig dem, og at den vilde handle mod sin Pligt ved ikke at gjøre det. Det er et Spørgsmaal af den Natur, at det ikke kan afgjøres ved en almindelig Sætning, og allermindst kan det afgjøres ved at antyde, at „Noget kunde se ud som“; og at man „muligt kunde tænke sig“, thi dette er aldeles uberegnelige Omraader at komme ind paa. Naar det ærede Medlem sagde, at Regeringens Stilling kunde se ud, som om den tog Hensyn alene til enkelte Klases Interesse og til Enkeltes Fordringer, saa vil jeg ikke afvise denne Yttring, fordi det ikke behøves, men blot sige til ham, om han ikke tror, at der ogsaa er Noget i det nuværende Fleritals Optræden, som kunde se ud som noget Andet end det, der egentligt menes. Dette lader sig ikke negte; thi saasnart man kommer ind paa dette Gebet, vil man kunne underlægge Sædvanlige Motiver, der ere ganske forskellige fra, hvad de Paagældende vilde indbringe som deres. Allermindst tror jeg, at noget Saadant kan saae Anvendelse paa den foreliggende Sag. Thi er der nogen Sag, om hvilken det kan siges, at der fra Regeringens Side er vist Indbødemmen, er det virkelig i denne, og naar det ærede Medlem sagde, at man i saa mange Aar har bestræbt sig for at saae Noget ud af denne Sag, og at det derfor var sørgeligt, at der ikke skulde komme Noget ud deraf, saa rammer denne Bebreidelse ikke den nuværende Minister. Denne Sag har været behandlet 15 til 16 Aar, tror jeg, førend jeg sidste Gang kom i Spidsen for Kultusministeriet, og i al den Tid er den ikke en Gang naaet til 2den Behandling her i Thinget. Den eneste Behandling af Sagen, som nogeninde er bleven fuldbudet, foregik i Landstinget, hvor Lovforslaget var blevet indbragt af en Minister, og den endte da med, at Landstinget forfaste Lovforslaget, saaledes at det ikke blev indbragt her. Jeg tror at kunne sige, at der fra min Side er gjort en Del og ikke saa lidt for at bringe Sagen til Ende. Sammenlign en Gang den Skikkelse, som Lovforslaget havde, da det blev indbragt her, med den, som det sidste Gang havde, efterat det havde været undergivet en Behandling i Fællesudvalget, hvor der var tilveiebragt et Flerital derfor, i alt Fald lige mange Stemmer for og imod ogsaa for Medlemmer af Folkethingets Vedkommende, men ved hvilken Leilighed det blev forkastet her i Folkethinget med nogle faa Stemmers Overtaal, 3 eller 4, medens flere vare fraværende. Det var om dette sidste Forslag, at jeg yttrede, at jeg trods de Vanskeligheder, det vilde have at saae det gennemført i Landstinget — hvad der laa tydelig for allerede af Fællesudvalgets Betænkning — dog vilde gjøre Mit til, at det kunde blive vedtaget. Vil man tage dette Forslag — og det er let at gjøre det; thi det blev jo ved 2den Behandling op-